

بررسی تحلیلی ویژگی‌های دانش‌آموز در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و نقد آن با

استفاده از «آداب المتعلمین» خواجه‌نصیرالدین طوسی

دکتر حیدر اسماعیل پور^۱، دکتر مهدی محمودی^۲، دکتر مریم محمدی^۳، زهرا رفیعی سلوط^۴

۱. استادیار گروه علوم تربیتی (فلسفه و تربیت اسلامی)، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران. (نویسنده مسئول).

۲. عضو هیات علمی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

۳. عضو هیات علمی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم تحقیقات، تهران، ایران.

۴. کارشناس ارشد علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

فصلنامه ایده‌های نو در تعلیم و تربیت، دوره دوم، شماره دوم، بهار ۱۴۰۱، صفحات ۲۶-۱۵

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۱/۱۷

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۰۹

چکیده

هدف این تحقیق بررسی ویژگی‌های دانش‌آموز از دیدگاه اسناد آموزش و پرورش و نقد آن بر اساس کتاب «آداب المتعلمین» خواجه‌نصیرالدین طوسی است. روش به کاررفته در این پژوهش تحلیل اسناد و انتقادی بوده است. براین اساس ابتدا بخش مبانی انسان‌شناسی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مورد بررسی قرار گرفت و با توجه به آن ویژگی‌های دانش‌آموز صورت‌بندی شد. سپس با مراجعه به کتاب «آداب المتعلمین» خواجه‌نصیرالدین طوسی به مشخصات دانش‌آموز اشاره شد و در پایان با معیار قرار دادن کتاب «آداب المتعلمین»، ویژگی‌های دانش‌آموز در سند موردنقد قرار گرفت یافته‌های تحقیق نشانگر آن است که علی‌رغم وجود ویژگی‌های مشترک، برخی از ویژگی‌های دانش‌آموز از دیدگاه خواجه‌نصیرالدین طوسی وجود دارد که در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش کمتر به آن توجه شده یا اصلاً وجود ندارد. در اسناد آموزش و پرورش، به‌طور کلی تأکید مناسب و کافی بر مبانی و اصول صورت گرفته و اشاره اندکی به روش‌های مشخص شده است و این در حالی است که خواجه‌نصیرالدین طوسی در کتاب «آداب المتعلمین» به معرفی خصوصیات و روش‌های تربیتی مبتنی بر اصول و بنیادهای دینی می‌پردازد.

واژه‌های کلیدی: دانش‌آموز، آداب المتعلمین، خواجه‌نصیرالدین طوسی، سند تحول بنیادین آموزش و پرورش.

فصلنامه ایده‌های نو در تعلیم و تربیت، دوره دوم، شماره دوم، بهار ۱۴۰۱